

Dato: 10.03.2021
Vår referanse: 2019/7893/347

Rogaland Arbeiderparti
Marion Wikberg
marion.wikberg@arbeiderpartiet.no

Vedtak om avkortning for brudd på partiloven

Partilovnemnda viser til Rogaland Arbeiderparti svar av 22. februar 2021 på vårt varsel av 10. februar 2021 om at det kunne komme på tale å treffe vedtak om formell advarsel eller avkortning av partistøtte fra staten for brudd på fristen for innberetning av bidrag mottatt i valgår, jf. partiloven § 18 nr. 4, som lyder:

«Alle partier og partiledde har i valgår plikt til særskilt å innberette bidrag over 10 000 kroner som er mottatt i perioden 1. januar til og med fredag før valgdag. Innberetningen skal skje innen fire uker etter at bidraget er mottatt. Bidrag mottatt senere enn fire uker før utløp av innberetningspliktig periode i første punktum skal være innberettet innen utløpet av fredag før valgdag.»

Varselet viser til at Rogaland Arbeiderparti 5. februar 2021 innrapporterte følgende fire bidrag mottatt før valget i 2019:

- Kr. 605 000,- fra Fylkestingsgruppen Rogaland Arbeiderparti mottatt 5. september 2019.
- Kr. 68 657,- fra AOF Sandnes og Jæren mottatt 13. august 2019.
- Kr. 33 000,- fra Jarle Nilsen mottatt 27. februar 2019.
- Kr. 16 639,- fra Sil-Len Strandskog mottatt 19. juni 2019.

I svaret av 22. februar 2021 (se nedenfor) oppgir Marion Wikberg, fylkessekretær i Rogaland Arbeiderparti, at partiledet har oppdaget ytterligere to bidrag som ikke er innrapportert innen fristen, men først innberettet til SSB 19. februar 2021. Det er her tale om «honoraravgifter» på kr. 14.000 (mottatt 13. januar 2019) og kr. 17.777 (mottatt 10. mai 2019), begge fra Inghild Vanglo. I økonomirapporten for 2019 er disse beløpene «spesifisert som bidrag», men de er ikke tatt med i «valgkampinnberetningen».

Partilovnemnda legger til grunn at særskilt varsel etter forvaltningsl. 10. februar 1967 § 16 ikke er nødvendig for de to sistnevnte bidragene.

Merknader fra Partiledet

Etter at Marion Wikberg i uke 6/2021 ringte Partilovnemnda for å fortelle at partiledet hadde unnlatt å innrapportere og identifisere fire bidrag som det hadde mottatt før kommune- og fylkestingsvalget i 2019, men som var blitt feilrapportert som interne overføringer fra annet partiledde (§ 19 bokstav n), skriver hun i svaret av 22. februar 2021 blant annet:

E-post:
post@partilovnemnda.no
Internett:
www.partilovnemnda.no

Kontaktperson:
Daniel Giske
Tlf. 22 24 68 73

Adresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

«Jeg ble gjort oppmerksom på at det har skjedd en feilpostering av innrapportert beløp i den årlige innrapporteringen for 2019. Gjennomgang av alle innbetalte poster ble gjort, og manglende beløp ble innrapportert til SSB. Tok deretter kontakt med Partilovnemnda for å informere at det kom en for sen innrapportering og at vi dessverre har hatt manglende rutiner.»

Wikberg skriver videre at partiledet nå har forbedret sine rutiner på området, slik at det er bedre i stand til å vurdere hva som skal innrapporteres i forbindelse med kommende valgkamp i 2021. Styret i Rogaland Arbeiderparti er holdt fortløpende orientert. I møte 18. februar 2021 sto Wikbergs redegjørelse for saken og fremtidige innrapporteringsrutiner for partiledet på agendaen.

Som svar på Partilovnemndas anmodning av 24. februar om supplerende opplysninger, svarer Marion Wikberg samme dag følgende om hvordan partiledet ble oppmerksom på feilrapporteringen:

«I begynnelsen av februar kom det et spørsmål fra Stavanger Aftenblad til fylkestingsgruppens gruppeleder om de ikke har gitt valgkampbidrag til Rogaland Arbeiderparti i 2019 for det kom ikke frem i informasjonen som ligger på partifinansiering.no. Journalisten fikk informasjon om at beløpet ligger i interne overføringer og at vi ville rette opp feilen. Vi har ikke fått flere henvendelser.

Når jeg fikk spørsmålet satte jeg meg ned og gikk gjennom all informasjon som jeg har tilgjengelig via hjemmekontoret. Jeg fant flere beløp som ikke var innrapportert som valgkampbidrag eller spesifisert i den årlige innberetningen. Disse sendte jeg umiddelbart til SSB for avklaring.»

Om årsaken til (eller begrunnelsen for) at ikke bare bidraget fra fylkestingsgruppa, men også bidraget fra AOF kunne bli kategorisert som overføringer fra andre partiled, svarer hun:

«Sett i dagens lys med dagens kunnskaper er dette helt uforståelig for meg også. Jeg mener dette er en følgefeil. Alle konto i regnskapet blir påført posten der det skal føres inn ifm den årlige partifinansieringen og så tar vi frem hvordan det ble gjort i fjor og bruker det som utgangspunkt til hver post. I 2017 og 2018 var vi 2 personer som satt sammen når vi innrapporterte, slik at vi ikke skulle gjøre feil.»

Om det tilsvarende spørsmålet for bidragene fra Jarle Nilsen og Sil-Len Strandskog svarer hun at de representerer Rogaland Arbeiderparti i fylkestinget:

«Fylkestingsrepresentanter betaler inn noe vi kaller honoraravgift/beinskatt (en viss prosent av utbetalte honorarer) til Rogaland Arbeiderparti. Fylkestingsgruppen og fylkestingsrepresentantene så jeg på som en del av Rogaland Arbeiderparti. De er valgt på Rogaland Arbeiderparti sitt årsmøte til å stå på listen som fylkestingsrepresentanter. I dag er forståelsen for at alle som ikke innberetter selv - skal vi innberette - helt krystallklar.»

Korrespondansen viser at også Inghild Vanglo var fylkestingsrepresentant for Arbeiderpartiet. At hennes to bidrag i økonomirapporten for 2019 likevel ikke ble innrapportert som partinterne overføringer, men som bidrag, bidrar til å illustrere partiledets uklarhet på dette punkt.

Partilovnemndas syn på saken

En av Partilovnemndas oppgaver er å treffe vedtak om administrative sanksjoner når et parti eller partiled har overtrådt bestemmelsene i partiloven § 18 nr. 4 (jf. partiloven § 24 nr. 2 bokstav c) og partilovforskriften 5. februar 2014 nr. 107 § 6-1 nr. 1).

Korrekt innrapportering og publisering av bidrag i tiden forut for valget er av særlig betydning for å realisere lovens formål om åpenhet om partienes finansiering. Manglende innrapportering eller innrapportering etter utløpet av lovens absolutte frist (siste fredag før valgdag) er særlig alvorlig siden det innebærer at velgerne verken direkte eller indirekte (via media) har hatt mulighet til å gjøre seg kjent med

bidragene før de avga sin stemme. Praxis i sammenlignbare saker er at Partilovnemnda treffer vedtak om formell advarsel når rapporteringen skjer for sent, mens resultatet blir vedtak om prosentvis avkortning i partistøtten når innrapporteringen først har skjedd etter valget.

I denne saken ble de seks bidragene først innrapportert langt over ett år etter utløpet av lovens siste frist (og etter valget), og det er tale om til dels store beløp. Saksfremstillingen viser også at oppryddingen ikke startet på partiledets eget initiativ, men som følge av henvendelse fra en journalist, og partiledet har selv ansvaret for manglende kunnskap om regelverket og sviktende interne rutiner. Partilovnemnda finner det derfor nødvendig å reagere på en måte som understreker sakens alvor («effektiv allmennprevensjon», jf. partilovforskriften § 6-1 andre ledd).

I det enkelte tilfelle skal reaksjonen også ta hensyn til «likebehandling» og «forholdsmessighet». Likebehandling realiseres best ved at blir truffet vedtak om en forholdsmessig minst like stor avkortning som i tidligere saker. At det er tale om større beløp som ikke er innrapportert taler ikke for noe annet resultat. Det er tvert imot viktig å behandle større og mindre partiled mest mulig likt. Det er også grunn til å nevne at det i dette tilfellet er tale om et partiled som i 2021 har krav på henimot dobbelt så mye i statsstøtte som summen av de bidragene som ble for sent innrapportert. At Rogaland Ap forvalter betydelige offentlige midler gir i seg selv grunn til å forvente at partiledet holder orden i eget hus.

Det er positivt at Rogaland Arbeiderparti selv har avdekket flere feilrapporterte bidrag enn det ene som det ble gjort oppmerksom på. Siden det største bidraget kommer fra partiets egen fylkestingsgruppe, og fire av bidragene er en form for partiskatt fra Arbeiderparti-representanter i fylkestinget, er det heller ikke grunn til å tro at den manglende innrapporteringen før valget skyldtes et ønske om holde bidragene skjult.

Innrapporteringen skjedde imidlertid mer enn ett og et halvt år etter valget, og de beløpene som velgerne ikke fikk vite om, er betydelige. Partilovens bestemmelser om publisering av informasjon om bidrag og bidragsytere i valgår er viktige for å sikre åpenhet om partienes finansiering, og manglende kunnskap om regelverket eller sviktende interne rutiner kan ikke påberopes som begrunnelse for bryte loven. Partier og partiled som benytter sin rett til statlig partistøtte må tvert imot organisere sin virksomhet på en slik måte at de er i stand til å overholde reglene. At fylkespartiene må kunne påregnes å tjene som viktige ledd i de politiske partienes eget arbeid med å spre kunnskap om regelverket trekker i samme retning.

På denne bakgrunn finner Partilovnemnda grunn til å avkorte statsstøtten til Rogaland Ap med et beløp som (avrundet) tilsvarer 50 % av summen av de bidragene som ikke ble innrapportert i tide (kr. 750.073). I medhold av partiloven § 24 andre ledd, jf. § 28 og § 18 fjerde ledd, treffer den derfor følgende

vedtak:

Den statlige partistøtten til Rogaland Arbeiderparti i 2021 avkortes med kr. 375.000 (tre hundre og syttifem tusen).

Saken ble behandlet på sirkulasjon blant Partilovnemndas medlemmer i mars 2021, og vedtaket er truffet med tilslutning av samtlige seks medlemmer, jf. partilovforskriften § 7-2 nr. 2.

**

Partilovnemndas vedtak om avkortning kan ikke påklages, jf. partiloven § 28 nr. 2, og søksmål for domstolene er eneste mulighet for å få vedtaket overprøvd. Partilovnemnda kan likevel selv omgjøre et vedtak dersom det skulle vise seg å bygge på feilaktig grunnlag eller omgjøring ellers kan skje på grunnlag av reglene i forvaltningsloven § 35.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
leder

Daniel Giske
sekretariatsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no

Arbeiderpartiet, post@arbeiderpartiet.no